

christelijke
scholengemeenschap
 groningen

Protocol
ziekte
en
medicatieverstrekking op school

Inhoudsopgave

Inleiding

1. Medische situaties op school	4
2. Leerling wordt ziek op school	5
2.1 Richtlijn bij ziek naar huis gaan	5
2.2 Wanneer moeten ouders worden gewaarschuwd?	5
2.3 Wanneer wordt een huisarts gewaarschuwd?	5
3. Het verstrekken van medicijnen op verzoek	6
3.1 Toestemming rondom medicatieverstrekking	6
3.2 Route verantwoordelijkheden intern op school	6
3.3 Het regelen van praktische zaken rondom medicatieverstrekking	6
4. (Voorbehouden) medische handelingen	8
5. Bijlagen	9
- toestemmingsformulier voor het verstrekken van medicatie	10
- aftekenlijst medicatieverstrekking	12
- richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit	13
- lijst BHV'-ers en medicatieverstrekkers	14

Inleiding

In de school komt het personeel in aanraking met leerlingen die lichamelijke klachten ervaren. Ook krijgen we soms het verzoek van ouder(s)/ verzorger(s) om een kind, door een arts voorgeschreven, medicatie te verstrekken. Het is van belang om van te voren goed af te wegen of school deze verantwoordelijkheid kan dragen.

Dit protocol is een richtlijn voor personeel en geeft informatie over hoe wij als CSG omgaan met ziek worden op school en het verstrekken van medicatie op verzoek. Voor de goede orde: het betreft een richtlijn. In alle situaties gaan we er vanuit dat de medewerkers verstandig en verantwoordelijk handelen.

Voor de leesbaarheid van dit protocol wordt over ouders gesproken wanneer wij ouder(s)/verzorger(s) bedoelen.

Ondersteuningscoördinatoren CSG

1. Medische situaties op school

In grote lijnen zijn er drie situaties te onderscheiden:

1. Een leerling wordt ziek op school
2. Het verstrekken van medicatie op verzoek
3. Het verrichten van (voorbehouden) medisch handelen

De eerste situatie laat de school geen keus. De leerling wordt ziek en/of er is sprake van een spoedsituatie en de school moet direct bepalen hoe er gehandeld moet worden.

Wanneer er per direct medicatie toegediend moet worden op advies van een arts, heeft de school vooraf schriftelijk toestemming aan ouders gevraagd. Toestemming wordt gegeven middels een ondertekende verklaring, waarbij is aangegeven dat de ouders verantwoordelijk en aansprakelijk blijven.

Bij de tweede situatie verleent de school (beperkt) medewerking aan het verstrekken van medicatie. In alle gevallen is door de ouders een ondertekende (artsen)verklaring afgegeven die de school de bevoegdheid geeft om medicatie te verstrekken, waarbij opgemerkt dat de ouders verantwoordelijk en aansprakelijk blijven. Voor iedere medewerker van school geldt dat hij/zij mag weigeren handelingen uit te voeren.

De school zal het verrichten van (voorbehouden) medische handelingen alleen in geval van nood (levensbedreigende situaties) uitvoeren. In alle andere situaties is de school daarvoor niet bekwaam en niet in staat om die verantwoordelijkheid te nemen.

In de volgende hoofdstukken wordt elke situatie apart beschreven.

2. Leerling wordt ziek op school

Op school komen we in aanraking met leerlingen die 's morgens gezond op school komen en onder schooltijd lichamelijke klachten ervaren. Een personeelslid van school is niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De school is door o.a. de GGD en Cedin¹ geadviseerd om hierin terughoudend te handelen.

2.1 Richtlijn bij ziek naar huis gaan

Een leerling die zich niet lekker voelt of ziek is, meldt zich af bij de meldkamer. Het personeelslid op de meldkamer schat in of de leerling nog in staat is lessen te volgen, rust moet hebben of naar huis moet gaan. Bij twijfel raadpleegt het personeelslid een collega voor advies. Wanneer een leerling na aanmoediging en/of rust weer in staat is om de lessen te vervolgen, zullen de ouders hiervan niet op de hoogte worden gebracht. De school verstrekt geen paracetamols aan leerlingen.

2.2 Wanneer moeten de ouders worden gewaarschuwd?

Als een kind duidelijk ziek is en/of in acute gevallen niet meer met de les kan meedoen, meldt de leerling zich op de meldkamer. Het personeelslid van de meldkamer neemt contact op met de ouders met het verzoek om het kind op te halen.

→ Meldt aan de ouders de lichamelijke klachten en geef aan waarom de leerling niet op school kan blijven.

→ Spreek af hoe laat de ouders komen en wat er tot die tijd met de leerling gebeurt.

→ Bij toestemming van ouders mag de leerling alleen naar huis gaan of door een familielid (goede kennis) worden opgevangen. Ouders laten aan school weten wanneer de leerling veilig thuis is.

Om in geval van nood de ouders snel te kunnen bereiken, moet zijn vastgelegd waar en hoe zij bereikbaar zijn.

Mochten de ouders niet bereikbaar zijn dan blijft de zieke leerling op de meldkamer wachten totdat er contact is geweest met één van de ouders. Immers de school is verantwoordelijk voor de leerling tijdens de schooluren.

2.3 Wanneer wordt een huisarts gewaarschuwd?

Bij een acute noodsituatie wordt 112 gebeld.

Op het moment dat ouders niet bereikbaar zijn en de ziektesignalen van de leerling toenemen wordt de huisarts geraadpleegd en handelt de school strikt naar het advies van de arts. Medicatie zal niet zonder toestemming van de ouders verstrekt worden. Indien dit wel aan de orde is moeten de ouders van tevoren een schriftelijke verklaring hebben ingevuld en ondertekend, waarbij de ouders verantwoordelijk en aansprakelijk blijven. [zie hoofdstuk 3](#).

---

¹ GGD, geestelijke gezondheidsdienst, www.ggd.nl
Cedin, paramedisch team, www.cedin.nl

3. Het verstrekken van medicatie op verzoek

Leerlingen krijgen soms medicatie voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt aan pufjes voor astma, antibiotica of medicatie bij toevallen of gedragsstoornissen. Meestal redden leerlingen in het voortgezet onderwijs zich hier zelf mee.

Van ouders kan het verzoek komen om medicatie te verstrekken op school. De school zal hier zeer terughoudend in handelen. Wanneer het verzoek van ouders toch wordt gehonoreerd is er schriftelijke toestemming nodig van ouders en de leerling. Met deze schriftelijke toestemming verklaren zij volledig verantwoordelijk en aansprakelijk te blijven.

3.1 Toestemming omtrent medicatieverstrekking (vanuit juridisch oogpunt)

→ Medicatiecontrole of medicatieverstrekking wordt pas gerealiseerd op het moment dat ouders van tevoren een [schriftelijke verklaring](#) hebben ingevuld en ondertekend, waarbij de ouders verantwoordelijk en aansprakelijk blijven voor de eventuele nadelige gevolgen van de handelingen van de school.

→ leerlingen van 12 tot 16 jaar oud moeten, naast hun ouders, zelf toestemming geven. Het gaat dan om een zogenaamde dubbele toestemming. De afspraken hieromtrent moeten schriftelijk vastgelegd worden.

→ leerlingen vanaf 16 jaar oud beslissen zelf over hun behandeling en geven daar ook toestemming voor. Voor de wet worden zij hetzelfde behandeld als een volwassene. Ouders kunnen daardoor niet zonder meer benaderd worden. Ook in deze situatie moeten de afspraken schriftelijk vastgelegd worden.

3.2 Route verantwoordelijkheden intern op school

- toestemmingsformulieren meegeven	administratie en intaker van school
- school toestemming	ouders + leerling
- juiste medicatie + dosering	ouders
- juiste verstrekking/ controle + registratie	medicatieverstrekker school ²
- coördinatie actuele lijst leerlingenmedicatie	medicatieverstrekker school
- controle medicatie hoeveelheden	medicatieverstrekker school
- driehoeksgesprek over o.a. medicatie	mentor
- actualiseren protocol	ondersteuningscoördinator
- calamiteit	BHV'er/ ondersteuningscoördinator/ directie

3.3 Het regelen van praktische zaken rondom medicatieverstrekking

Door het vastleggen van medische gegevens geven ouders duidelijk aan wat zij van de school verwachten. Wanneer het gaat om het verstrekken van medicatie gedurende een langere periode wordt er door de mentor standaard in het driehoeksgesprek gesproken over het medicatiegebruik en of hierin nog wijzigingen zijn.

---

² Dit is een door de vestiging aan te wijzen medewerker.

De medicatieverstreker op school let op de volgende punten:

- De geneesmiddelen worden alleen in ontvangst genomen in de originele verpakking, met bijsluiter en uitgeschreven op naam van het kind.
- De geneesmiddelen liggen in een afgesloten kast op de administratie.
- De medicatie wordt in de originele verpakking en in een afgesloten kast bewaard, buiten het bereik van kinderen en/of onbevoegden.
- Bij afgifte van de medicatie wordt de uiterste gebruiksdatum gecontroleerd (ouders checken dit ook).
- Het laten zetten van een paraaf door de leerling op persoonlijke [aftekenlijst](#), zodat altijd kan worden nagegaan wanneer de medicatie is ontvangen of is vergeten.

Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op medicatie reageert of dat er onverhoopt toch een fout wordt gemaakt bij de inname /toediening van medicatie, bel dan direct met een arts. Bel bij een ernstige situatie/ [calamiteit](#) direct het alarmnummer 112. Zorg in alle gevallen dat alle relevante gegevens bij de hand zijn, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en /of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont en eventueel welke fout is gemaakt.

3.4 Medisch protocol

Van leerlingen met een grote medische zorgbehoefte, moet een medisch protocol op school aanwezig zijn, waarin staat:

- ➔ de naam van de leerling
- ➔ contactgegevens bij nood van ouder(s) / verzorger(s), ziekenhuis, arts e.d.
- ➔ beschrijving van de medische situatie
- ➔ symptomen ter herkenning van een noodsituatie
- ➔ hoe te handelen in noodsituaties

De ouders zijn primair verantwoordelijk voor het aanleveren van een actueel medisch protocol, welke in overleg met een verpleegkundige of arts is opgesteld. De medische protocollen moeten in noodgevallen direct te bemachtigen zijn. Deze moeten worden opgeborgen in de map samen met de toestemmingsverklaring van medicatieverstrekking. Deze liggen bij de medicatie op de administratie.

Ouders zijn primair verantwoordelijk en zorgen voor medicatie met de juiste houdbaarheidsdatum.

3.5 Medische instructie personeel

Ieder nieuw schooljaar wordt er bekeken of er een medische instructie nodig is of herhaald moet worden. Indien nodig zullen de direct betrokken personeelsleden en BHV-ers van de school, aan het begin van elk schooljaar, van deskundigen een instructie ontvangen over hoe te handelen in noodsituaties. Wanneer noodzakelijk zullen de instructies ook in het medisch protocol opgenomen worden.

De medische commissie, dit is de groep BHV-ers met als aanspreekpunt hoofd BHV'er, zal als basis dienen voor medische calamiteiten.

Vooropgesteld moet worden, dat niemand verplicht kan worden een medische handeling uit te voeren. Wel heeft de school de zorgplicht om in levensbedreigende situaties zo goed mogelijk te handelen en indien nodig 112 te bellen.

4. (Voorbehouden) medische handelingen

Alleen in geval van nood (levensbedreigende situatie) is het mogelijk om op instructie van een arts (voorbehouden) medische handelingen te verrichten. In alle andere situaties is de school daar niet voor bekwaam en niet in staat om die verantwoordelijkheid te nemen. Voor het mogelijkwerijs toe moeten dienen van een noodmedicatie (bv bij epilepsie/ allergische reacties) is vooraf toestemming gevraagd aan ouders. Uitgangspunt bij het uitvoeren van (voorbehouden) medische handelingen is dat altijd direct 112 gebeld moet worden.

Indien een leerling (voorbehouden) medische handelingen nodig heeft onder schooltijd wordt er in overleg met ouders bekeken of de medische handelingen uitgevoerd kunnen worden op school en wie dat wettelijk gezien mag en kan verrichten (bv ouders of buurtzorg etc.).

5. Bijlagen

- toestemmingsformulier voor verstrekken het medicatie of controle bij medicatie- inname
- aftekenlijst medicatieverstrekking
- richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit
- lijst BHV'-ers en medicatieverstrekkers

Bijlage 1. Toestemmingsformulier

VERKLARING

Toestemming tot het verstrekken van medicatie op school

Ondergetekende geeft hierbij toestemming tot het verstrekken van medicatie aan:

Naam leerling: _____

Geboortedatum: _____

Naam ouders/verzorgers: _____

Telefoon thuis: _____

Telefoon werk: _____

Naam medicatie: 1. _____

2. _____

Dosering medicatie: 1. _____

2. _____

De medicatie wordt in de originele verpakking aangeleverd. Dit betekent:

- etiket met naam en geboortedatum van de leerling
- verloopdatum en bijsluiter

Ondergetekende, ouder/verzorger en leerling, geven hiermee aan de school toestemming tot het verstrekken van bovengenoemde medicatie. * :

Naam: _____
Ouder/verzorger: _____
Plaats: _____
Datum: _____

Handtekening leerling: _____

Handtekening ouder/verzorger: _____

* Bij verandering van medicatie en/of dosering ervan stelt de ouder/verzorger de school hiervan tijdig op de hoogte via de mentor.

* Ouder(s)/verzorger(s) verklaren volledig verantwoordelijk en aansprakelijk te blijven voor eventuele nadelige gevolgen van het verstrekken van de medicatie aan de leerling.

Bijlage 3. Richtlijnen calamiteit

Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit:

Bijvoorbeeld ten gevolge van:

-Het verstrekken van medicatie aan een leerling.

-Het uitvoeren van een (voorbehouden) medische handeling.

- Laat de leerling niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer de leerling goed en probeer hem gerust te stellen.
- Waarschuw een volwassene of laat één van de andere leerlingen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert wat de leerling tegen de volwassene moet zeggen.
- Bel direct de huisarts en/of de specialist van de leerling.
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112.
- Geef aan naar aanleiding van welk medicijn of “medische” handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan.
- Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van de leerling bij de hand hebt of laat ze direct door iemand opzoeken, zoals:
  - Naam van de leerling
  - Geboortedatum
  - Adres
  - Telefoonnummer van ouders en/of een andere, door de ouders aangewezen, persoon
  - Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
  - Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handeling nodig zijn.
- Bel de ouders (bij geen gehoor: een andere, door de ouders aangewezen persoon).
  - Leg duidelijk uit wat er gebeurd is.
  - Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.

In geval van opname: geef door naar welk ziekenhuis de leerling is gegaan

Bijlage 4.

Lijst van BHV'ers en medicatieverstrekkers

Schooljaar 2017-2018

	Hoofd BHV	Aanwezige BHV'ers	Medicatieverstrekker (+ reserve)
Maandag			
Dinsdag			
Woensdag			
Donderdag			
Vrijdag			

christelijke
scholengemeenschap
groningen

Adres

Eenrumermaar 4
9735 AD Groningen

T 050 574 27 66

E bestuur@csg.nl

W www.csg.nl

De Christelijke Scholengemeenschap Groningen (CSG) gaat uit van de Stichting Christelijk Onderwijs Groningen. De CSG biedt christelijk voortgezet onderwijs op zes vestigingen in Groningen, Hoogezand en Winsum. Dit zijn de CSG Augustinus, CSG Selion, CSG Kluiverboom, CSG Rehoboth, CSG Wessel Gansfort en CSG Winsum.